



Een persoonlijk relaas van een EMG-cursist

## Dat is toch mijn boete!

De door het CBR georganiseerde cursussen EMA, LEMA, en EMG zijn besloten en doorgaans niet toegankelijk voor de media in verband met de privacy van de deelnemers. Als één van de deelnemers zelf aanbiedt zijn ervaringen op papier te zetten, dan is dat prima. Daarom deze uitgave.

Hieronder staat een persoonlijk relaas van een journalist die verplicht aan een EMG-cursus heeft deelgenomen. In de blauwe kaders is informatie te vinden over het hoe en waarom van deze maatregel. Ook worden andere educatieve maatregelen toegelicht die het CBR namens het Ministerie van Infrastructuur en Milieu uitvoert.

[Foutloos?](#)

[Gebakken peren](#)

[Eerste cursusdag](#)

[Tweede cursusdag](#)

[Derde cursusdag](#)

[colofon](#)

“Dat is toch mijn boete!”, roept Seyhan. Hij kijkt triomfantelijk om zich heen. Seyhan -22 jaar en werkzaam als lasser in Zuid-Limburg- is zijn rijbewijs kwijt. Toch is hij vanochtend zelf met de auto naar het Brabantse Hilvarenbeek vertrokken om daar de verplichte cursus EMG (Educatieve Maatregel Gedrag en verkeer) te volgen. Met zijn opmerking “Dat is toch mijn boete!”doelt Seyhan op een verkeersmanoeuvre die hem onlangs duur is komen te staan. In zijn woonplaats Sittard haalde hij met zijn Smart een stadsbus in over een doorgetrokken streep en wel zo hard dat hij niet meer kon stoppen voor het rode licht. De rest van de groep EMG-cursisten blijkt het echter niet met hem eens. “Dat is misschien wel jouw boete, maar het kan ook mijn kind zijn dat daar over het zebrapad loopt”, roept salesmanager Klaas verontwaardigd.

Maar Seyhan luistert niet. Omstandig legt de bijna twee meter lange en naar schatting ruim 100 kilo wegende reus uit hoe hij na zijn overtredingen werd aangehouden door een vrouwelijke agent die hem zou hebben uitgelachen vanwege de verhouding tussen zijn postuur en de kleine auto. Dat werd Seyhan te veel. Hij reed naar huis, pakte de BMW X5 van zijn vader en reed vervolgens tegen het verkeer in terug naar het stadscentrum om revanche te halen op de agente. “Respect”, daar ging het om zegt hij, maar nu zit-ie wel zonder rijbewijs. Seyhan kan het niet laten om ook een week later tijdens de tweede cursusdag EMG het gebeurde nogmaals kritisch de revue te laten passeren. De derde cursusdag (weer twee weken later) is hij helemaal niet meer present. “Zeker aangehouden wegens het rijden zonder rijbewijs”, concludeert cursusleider Jan hoofdschuddend.

### **Foutloos?**

Als je zoals ik al 32 jaar over een rijbewijs beschikt en naar schatting 2,5 miljoen vrijwel onbestrafte autokilometers achter de rug hebt, denk je al gauw dat je foutloos rijdt. Het is dan ook makkelijk dit verhaal te beginnen met het relaas van een ander. Seyhan in dit geval. Maar toch is dit vooral mijn verhaal en ook mijn terechte boete. Want de reden dat ook ik mijn rijbewijs enige tijd kwijt was en nu hier verplicht zit op de cursus EMG, was bepaald geen geringe overtreding. Na correctie van de meting 72 kilometer te hard in de bebouwde kom van Tilburg, op de noordelijke rondweg! Achteraf gezien denk je: hoe heb ik zo dom kunnen zijn? Natuurlijk lijkt het optisch alsof je daar op de snelweg rijdt, natuurlijk waren er geen andere verkeersdeelnemers op de weg, natuurlijk zijn er op die plek over een afstand van meer dan een kilometer geen voet- of fietspaden, geen kruisingen, geen stoplichten..... Maar het is en blijft verschrikkelijk stom. Hoe het kon gebeuren?

[Foutloos?](#)

[Gebakken peren](#)

[Eerste cursusdag](#)

[Tweede cursusdag](#)

[Derde cursusdag](#)

[colofon](#)

### **Wanneer komt iemand in aanmerking voor de EMG?**

- Het gaat om een beginnend en/of ervaren bestuurder.
- Er is bewijslast via proces-verbaal en/of beeldmateriaal.
- Er is sprake geweest van bewust gevaarzettend rijgedrag (o.a. rakelings passeren, klem rijden, afsnijden).
- Er is sprake geweest van gebrek aan risico-inzicht (o.a. onvoldoende anticiperen, niet adequaat reageren, niet tijdig onderkennen van bijv. het weer of de gevolgen van handheld bellen, gevaarlijk inhalen, met te hoge snelheid naderen van onoverzichtelijke situatie), te korte en onveilige volgafstand, geen oog voor belangen medeweggebruikers.
- Er is sprake geweest van incorrect samenspel met andere verkeersdeelnemers (o.a. snelheidsovertredingen, onnodig remmen, snijden, kleven, onjuist invoegen).
- Er is sprake geweest van gedrag in strijd met verkeersregels en -tekens (o.a. spookrijden, onnodig links rijden, inhalen bij verbod, geen voorrang verlenen bij gebod, verkeerd of geen richting aangeven, verkeerd gebruik van lichten en (geluids)signalen, op de vluchtstrook rijden, negeren van rood licht, 50 km te hard binnen bebouwde kom, 31 km te hard bij wegwerkzaamheden binnen de bebouwde kom).

*In de Regeling Maatregelen Rijvaardigheid en geschiktheid, opgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, staan de volledige criteria.*

Die ochtend van de vierde maart 2010 staat me nog helder voor de geest. De 150 paardekrachten van mijn Peugeotje trappelden van ongeduld, het baasje was een beetje te laat voor een afspraak en dat kon vrij simpel worden verholpen. Het is mooi weer, Julien Clerc op de speakers ('Ce n'est rien') en indrukken maar dat gaspedaal. Ik draai de rondweg op, de Peugeot schiet vooruit en accelereert in luttele seconden naar en over de



[Foutlous?](#)[Gebakken peren](#)[Eerste cursusdag](#)[Tweede cursusdag](#)[Derde cursusdag](#)[colofon](#)

honderd. “Even opletten dat er geen motoragent dadelijk achter dat elektriciteitskastje staat, want dat gebeurt de laatste tijd wel vaker”, zegt een stemmetje in mijn hoofd. En verdomd goed kijken: ja, daar staat een in het geel geklede wetshandhaver, ruim een halve kilometer verderop. Gas eraf, niet te duidelijk remmen en gewoon uitrijden. Maar het is te laat. Oom agent, de buitengewoon vriendelijke maar gedecideerde hoofdagent Dirk van Nijkerk van het plaatselijke Verkeerhandhavingsteam, heeft me gespot met zijn lasergun. We rijden samen naar de dichtstbijzijnde stopplaats, hij voorop met zijn motor, duidelijk gebarend hem te volgen.

Aangekomen bij de parkeerplaats hoef ik de beelden van de lasergun-opname eigenlijk al niet meer te zien, ik weet dat ik fout zit. Maar 122....., dat is wel erg hard bemerk ik tot mijn schrik. Rijbewijs inleveren, een fikse boete in het verschiet, auto ter plekke laten staan en, o ja: “Het kan zijn dat u door het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen wordt uitgenodigd voor de cursus Educatieve Maatregel Gedrag en verkeer”, zegt Van Nijkerk minzaam, terwijl hij en passant ook nog even toelicht dat hij eigenlijk niet tevreden is met de geringe trekkracht van zijn politiemotor, “vooral bij lage toeren”.

### **Een bestuursrechtelijke én een strafrechtelijke procedure**

*De Educatieve Maatregel Gedrag en verkeer is een cursus die wordt opgelegd in het kader van een vorderingsprocedure. De vorderingsprocedure is een wettelijke verkeersveiligheidsmaatregel die namens de Minister van Infrastructuur en Milieu door het CBR wordt uitgevoerd. Deze bestuursrechtelijke procedure start meestal als de politie risicovol rijgedrag heeft geconstateerd en staat los van het strafrecht. Het is daarom mogelijk dat een betrokkene naast een oproep van het CBR voor de EMG ook wordt opgeroepen door de rechtbank. Een strafrechtelijke procedure is een rechtszaak waarbij wordt beoordeeld of iemand een overtreding of misdrijf heeft gepleegd en daarvoor gestraft moet worden. Een voorbeeld van een overtreding is door rood licht rijden en een voorbeeld van een misdrijf is diefstal. In het strafrecht brengt het Openbaar Ministerie de zaak bij de rechter aan. Het is daarbij mogelijk dat een betrokkene door de rechter wordt vrijgesproken, maar toch aan een EMG-cursus moet deelnemen.*

Waarom ik zo hard reed? “Ik weet het werkelijk niet, een combinatie van factoren”, stamel ik. “Optisch gezien een snelweg, een beetje te laat voor een afspraak en ja, in een vlaag van onoplettendheid en onbezonnenheid waren die borden met maximaal 50 kilometer per uur me niet opgevallen”.

[Foutlous?](#)[Gebakken peren](#)[Eerste cursusdag](#)[Tweede cursusdag](#)[Derde cursusdag](#)[colofon](#)

Ce n'est rien, ik weet dat het niets uithaalt. "Is er misschien iemand die u kan ophalen? Ja. Prima. En nog een prettige dag verder", zegt onze hermandad, op zoek naar de volgende snelheidsovertreder. Daar sta ik dan mooi in mijn eentje. 'EMG'? Wel eens vaag van gehoord, maar dat moet ik thuis maar even Google'en. Ik bel eerst mijn goede, ouwe schoonvader die me een kwartier later met zijn auto alsnog afzet bij mijn afspraak.

### **Gebakken peren**

Eenmaal thuisgekomen meteen achter de computer. Die EMG blijkt bijna € 800 (tarief 2011) te kosten! En ik ben ook nog eens 3,5 dag kwijt aan een voorgesprek en cursusdagen. Weg omzet, weg afspraken in Zeeland en de Randstad. Hoe kan ik in vredesnaam volgende week maandagochtend om negen uur bij één van mijn grootste klanten zijn die is gevestigd aan de uiterste westkant van Den Haag? En die mogelijke afspraken in Vlissingen dan?

Ik bel met een bevriende advocaat. "Het eerste wat we moeten doen is een klaagschrift indienen bij de rechtbank zodat je van de rechter snel je rijbewijs weer terug krijgt", legt hij uit. En die cursus? "Daar kom je echt niet onderuit, als je niet komt opdagen ben je alsnog je rijbewijs kwijt, los van het strafrechtelijke traject". De EMG is bedoeld om de verkeersveiligheid te vergroten - zo blijkt - en is een bestuursrechtelijke procedure die vanaf 2008 naast strafrechtelijke boetes kan worden opgelegd. De cursus wordt gegeven op dertien plaatsen in het land en tot nu toe hebben er ruim duizend rijbewijs-houders aan deelgenomen. "Ik heb er nog niet zoveel ervaring mee, maar ik zou die € 800 maar snel overmaken", zegt mijn raadsman.

### **Educatieve Maatregel Gedrag en verkeer EMG**

*Sinds oktober 2008 bestaat de Educatieve Maatregel Gedrag en verkeer (EMG). De EMG is in principe bedoeld voor bestuurders die tijdens één rit herhaaldelijk ongewenst rijgedrag hebben vertoond. Met de maatregel heeft de overheid een extra instrument in handen om verkeersgevaarlijk rijgedrag aan te pakken.*

*Op grond van een aanhouding voor risicovol rijgedrag kan de divisie Rijgeschiktheid van het CBR het besluit nemen betrokkene te laten deelnemen aan een EMG. Het is een verplichte cursus met een preventief doel. Bestuurders die naar een cursus gaan leren de risico's van verkeersgevaarlijk gedrag inzien waardoor het rijgedrag verkeersveiliger wordt. De komende jaren moet blijken of dit zich vertaalt in een daling van het aantal doden en gewonden in het verkeer.*



[Foutlous?](#)

[Gebakken peren](#)

[Eerste cursusdag](#)

[Tweede cursusdag](#)

[Derde cursusdag](#)

[colofon](#)

*De cursus bestaat uit een persoonlijk voorgesprek en drie cursusdagen. Deelname aan de cursus is verplicht en de cursuskosten dient de cursist zelf te betalen. De kosten van de cursus zijn vastgelegd in een ministeriële regeling. De tarieven zijn te vinden op de website van het CBR.*

*De cursus wordt gegeven door trainers van Instellingen voor Verslavingszorg. De divisie Rijgeschiktheid van het CBR ontvangt na afloop bericht over het verloop van de cursus. Als dit positief is, is daarmee de procedure beëindigd. Daarvan krijgt de cursist uiteraard bericht. Het rijbewijs blijft dan geldig. Van cursisten die niet of onvoldoende hebben deelgenomen aan de EMG wordt het rijbewijs ongeldig verklaard. Dat geldt ook bij een niet tijdige betaling van de cursus.*

Zo gezegd, zo gedaan. Na drie weken openbaar vervoer, heen-en-weer ijsberen in de tuin en veel kunst-en vliegwerk om klanten te blijven bedienen, krijg ik mijn rijbewijs terug van de rechter. “Al die ondernemers die te hard rijden, zitten met de gebakken peren en willen meteen hun rijbewijs terug voor het werk”, bromt de rechtspreker. “Maar juist als u het rijbewijs nodig heeft voor uw broodwinning moet u er zorgvuldig mee omgaan. Ik ben dan ook niet van plan uw gebakken peren op te eten”, besluit de rechter die me een fikse geldboete (€1200) en een proeftijd oplegt.

Inmiddels weet ik de data van het voorgesprek EMG en de cursusdagen. Ik heb dan weliswaar mijn rijbewijs terug, maar heb zo mijn bedenkingen over die vermaledijde cursus.

Zie mezelf daar al staan: “Hallo allemaal, ik ben Peter en ik heb te hard gereden”.

### **Eerste cursusdag**

Maandagochtend tien uur in Hilvarenbeek. Het voorgesprek en de cursus worden gehouden in een voormalig klooster, een ideale



[Foutlous?](#)[Gebakken peren](#)[Eerste cursusdag](#)[Tweede cursusdag](#)[Derde cursusdag](#)[colofon](#)

plek voor boetedoening denk ik cynisch. Maar cursusleider Jan (44 jaar, motorrijder, rustige Brabantse jongen) legt uit dat de EMG niet is bedoeld als straf, maar in het leven werd geroepen om het belang van verkeersveiligheid bij cursisten onomwonden onder de aandacht te brengen. “En die Minister van Verkeer dan, die roept over ‘verkeershufters’ en mij een ‘rotte appel’ noemt”, vraag ik moreel verontwaardigd. Want ik ben niet van plan om deze cursus zomaar passief te ondergaan, zeker niet gelet op het ‘geïnvesteerde’ bedrag. Ik wil mijn zegje doen, en dat zal Jan weten ook. Maar de ervaren cursusleider (eerder werkzaam als verslavingszorgdeskundige en door het CBR aangesteld blijft rustig en vraagt me nog eens het hele verhaal te doen hoe het zover heeft kunnen komen. Jan wil weten hoe belangrijk mijn auto is zowel privé als zakelijk. Vragen die hij aan alle cursusdeelnemers stelt en informatie die hij later (positief) in de cursus zal gebruiken.

Tien dagen later is het zover. De kantine van het oude kloostergebouw is de plek waar ik me moet melden. Om half tien zal Jan ons komen ophalen, zo luidt de afspraak. Op de parkeerplaats geldt het regime van een parkeerschijf. Maximaal drie uur parkeren en dan het voertuig verplaatsen. Ja, ik laat me niet zomaar pakken. Om vervelende vragen voor te zijn heb ik de afgelopen dagen hard gestudeerd op allerlei theorievragen, inclusief die over parkeerschijven.

Ik zie een Audi A6 parkeren. Een lange, gesoigneerde, wat oudere man stapt uit, dat zal toch geen cursist zijn? Een man van mijn leeftijd gekleed in pak drinkt gelaten zijn espresso. En die drie jongens met die petjes achterstevoren, zijn dat nou lotgenoten of maken ze deel uit van de lokaal bekende hip-hop band? Een donkere jongen met de fysiek van een bodybuilder stapt uit een Mercedes met Duits kenteken. Iedereen taxeert elkaar en stelt zich kennelijk dezelfde vragen.

Klokslag half tien verschijnt Jan die ons begeleidt naar wat ooit een modern leslokaal moet zijn geweest. Ook de Audi-rijder loopt mee, dus toch een cursist! Net als de man in pak, de bodybuilder en de petjesjongens. Jan stelt zich netjes voor en vertelt uitgebreid over de ontstaansgeschiedenis van de EMG. Dat heeft alles te maken met de zo succesvolle cursussen Lichte Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer (LEMA) en Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer (EMA), zo blijkt al snel.

[Foutloos?](#)[Gebakken peren](#)[Eerste cursusdag](#)[Tweede cursusdag](#)[Derde cursusdag](#)[colofon](#)

### **Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer (EMA)**

*De EMA is een driedaagse cursus over de risico's van alcoholgebruik in het verkeer. Het doel van deze cursus is herhaling van alcoholgebruik in het verkeer te voorkomen. De cursus vindt verspreid over zeven weken plaats en bestaat uit een voorgesprek en drie cursusdagen. De cursus is verplicht en de cursist moet de kosten helemaal zelf betalen: bij het niet of onvoldoende deelnemen aan de cursus of het niet tijdig betalen van de cursus wordt het rijbewijs ongeldig verklaard.*

### **Lichte Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer (LEMA)**

*De LEMA is een uit twee dagdelen bestaande cursus over de risico's van alcoholgebruik in het verkeer. Een dagdeel duurt 3,5 uur. Tussen de twee dagdelen zit een week waarin deelnemers thuis aan de slag gaan met de informatie uit de eerste bijeenkomst. Het gaat hier om een relatief korte cursus. De cursus is bedoeld voor de beginnende bestuurder, maar dat gaat veranderen. De LEMA kan dan ook worden opgelegd aan ervaren bestuurders. De meeste beginnende bestuurders zijn jonger dan 25 jaar. Voor de groep rijders onder invloed met lagere alcoholpromillages bestond tot voor kort geen specifieke educatieve maatregel. Deze cursus is net als de andere educatieve maatregelen verplicht: bij het niet of onvoldoende deelnemen aan de cursus of het niet tijdig betalen van de cursus wordt het rijbewijs ongeldig verklaard.*

We moeten ons aan elkaar voorstellen door een interview over-en-weer met diegene die naast je zit. Seyhan is mijn buurman. In antwoord op mijn eerste vragen begint hij omstandig met zijn verhaal over die stadsbus en het rode licht, maar dat is niet de bedoeling. De op papier vastgelegde vragen gaan vooral over je eigen rijgedrag, zoals "Waar ben je in het verkeer goed in?". Seyhan stelt me die vraag en naar eer en geweten antwoord ik "anticiperen". Het is de bedoeling dat je elkaars antwoorden opschrijft, maar 'anticiperen' behoort niet tot het vocabulaire van Seyhan. Ik schrijf het dus maar voor hem op, net als bijna alle andere antwoorden.

Nu moeten we citeren 'uit eigen werk', dat wil zeggen het interview voorlezen dat je met je buurman hebt gehouden. De achtergrond van de cursusleden blijkt gaandeweg wel heel divers. "Dat klopt ook", zegt Jan, "ik heb in mijn groepen allerlei personen gehad, van burgemeesters tot bekende sportlieden. Als je dat liever wilt hoeft je op het naambordje dat voor je staat alleen maar je voornaam te schrijven". De jongere cursisten doen dit, merkwaardig genoeg schrijven alle oudere deelnemers hun naam voluit.



[Foutloos?](#)[Gebakken peren](#)[Eerste cursusdag](#)[Tweede cursusdag](#)[Derde cursusdag](#)[colofon](#)

Inclusief Seyhan blij ik te verkeren in het gezelschap van onder andere Dwight, 21 jaar, werkzoekend, woonachtig in Zuid-Limburg en met petje. Dwight kreeg het afgelopen jaar meer dan twintig boetes voor uiteenlopende overtredingen. Een fors bedrag “maar mijn pa betaalt ze wel”, zegt hij lachend. Dwight kan maar moeilijk stil zitten. Alles aan hem lijkt in beweging. Dat wordt voor hem nog een lange dag, en voor mij trouwens ook. Naast Dwight zit vorkheftruckchauffeur Akif (20, ook met petje) die zijn trots over het consequent negeren van verkeerstekens niet onder stoelen of banken steekt. Zijn buurman Klaas (54) is serieuzer. Als salesmanager voor een grote verzekeringsmaatschappij rijdt hij jaarlijks zo'n 70.000 kilometer. Het is extreem druk op de zaak, en daardoor verloor Klaas op een onbewaakt moment de snelheid uit het oog: 50 kilometer te hard in de bebouwde kom. Nog even denkt de gewiekste zakenman de dans te kunnen ontspringen. Hij reed immers geen 51, maar 50 kilometer te hard, net als ik op hetzelfde punt in Tilburg. Helaas, zegt Jan, het gaat om overtredingen van 50 kilometer te hard of meer.

De senior van ons gezelschap Jerome (60, eigenaar internationaal ICT-bedrijf) is de man van de Audi. Ook hij reed meer dan 50 kilometer te hard, ook in Tilburg, op dezelfde plek als Klaas en ik. Een familielid werd plotseling opgenomen in het nabijgelegen ziekenhuis, en dus had Jerome op dat moment begrijpelijk haast. De dienstdoende agent (“willekeur”, “meten met een Justitiepet én een VWS-pet”, zo luidt de discussie in de groep), stuurde zijn dossier niettemin door naar het CBR.

Zodoende zit Jerome hier.

Ook cursusleider Jan onderkent dat er in juridisch Nederland heel wat vragen worden gesteld over de EMG, en met name de rol die de dienstdoende agent daar in vervult. Langzamerhand ontstaat er onder de EMG-cursisten dan ook enig geroezemoes over een bij de politie kennelijk populaire controleplek, namelijk die rondweg.

Zeker als Kees (48, veiligheidspreventie-



[Foutlous?](#)[Gebakken peren](#)[Eerste cursusdag](#)[Tweede cursusdag](#)[Derde cursusdag](#)[colofon](#)

medewerker) en Henry (22, werkloos, petje) ook het haasje blijken te zijn geweest op precies dezelfde locatie. Vijf automobilisten op dezelfde plaats! Zelfs cursusleider Jan wordt het even te veel. Hij belooft ons navraag te doen bij de politie waarom juist die plek geldt als controlepunt. Hetgeen natuurlijk niets afdoet aan het feit dat we daar allemaal te hard hebben gereden. En met een overschrijding van 72 kilometer ben ik nog recordhouder ook, concludeer ik met schaamte.

We gaan verder met het voorstellen en arriveren bij Faissel, de bodybuilder en in het dagelijks leven verhuurder van limousines. Eigenlijk is Faissel (rijdend in een fonkelnieuwe Mercedes met Duits kenteken) ondanks zijn imponerende uiterlijk helemaal geen agressieve jongen. Behalve als hij wordt uitgedaagd door andere verkeersdeelnemers en zéker wanneer op zo'n moment zijn vriendin medepassagier is. Voor zijn sport (bodybuilden dus) ontzegt Faissel zich met een ijzeren discipline allerlei aardse geneugtes zoals roken en drinken.

Naar eigen zeggen hoort Tjeerd (een 21-jarige administratief medewerker uit Zuid-Limburg) absoluut niet thuis op deze cursus. Hij zou slechts met hoge snelheid een kruispunt zijn overgestoken en daarom is hij in beroep gegaan tegen het CBR. Over een paar weken komt zijn zaak voor, maar tot zijn grote ergernis komt hij niet onder de cursus uit. Na afloop van de eerste cursusdag zie ik hem getergd weggrijden in zijn sportieve Renault. Aan zijn snelheid te zien heeft hij van die eerste sessie weinig opgestoken.

Geen vrouwelijke cursisten dus, maar ook automobilisten van het andere geslacht zullen toch wel eens in aanmerking komen voor de EMG? “Klopt”, zegt Jan, “al zijn er aanzienlijk meer mannelijke dan vrouwelijke cursisten. Het CBR streeft er naar om vrouwelijke cursisten zoveel mogelijk bij één groep in te delen”.

Eigenlijk zou de cursusgroep uit tien personen moeten bestaan, maar tot verbazing van Jan zijn we met z'n elfen. Dat misverstand is –na een telefoontje met ‘Den Haag’, lees: het CBR– snel opgelost. Want de ‘elfde man’, Otman (20 jaar, bouwvakker in Zuid-Limburg) blijkt weliswaar op de cursus te zijn, maar heeft verstek laten gaan bij het verplichte voorgesprek. “Jammer, maar helaas”, concludeert onze strenge doch rechtvaardige cursusleider. Otman kan onverrichter zake terug naar huis om zich wederom in te schrijven voor de EMG, opnieuw € 800 dus. We zijn er stil van, maar zo

[Foutlous?](#)

[Gebakken peren](#)

[Eerste cursusdag](#)

[Tweede cursusdag](#)

[Derde cursusdag](#)

[colofon](#)

zijn de regels, legt Jan uit. Als je je niet houdt aan de regels zoals het CBR die in een aangetekende brief aan je oplegt (onder andere: deelname aan voorgesprek, op tijd aanwezig, verplichte en actieve deelname, geen verstoring van de cursus etc.), dan kan het gebeuren dat het CBR je rijbewijs ongeldig verklaart.

Na de introductie is onze eerste cursusochtend voorbij. In de pauze laat Jan zich ontvallen dat hij vandaag niet in zijn beste doen is. “Gisteren zeker te veel gezopen?”, vraagt Klaas met een onschuldige glimlach, verwijzend naar de regel van het CBR dat je niet onder invloed van alcohol of drugs mag verkeren - ook niet van de avond ervoor. Jan laat de sneer over zich heen gaan.

Kees komt vijf minuten na de afgesproken drie kwartier pauze het lokaal binnenslenteren. Dat pikt Jan niet. Op klassikale wijze wordt Kees terecht gewezen en we voelen ons weer allemaal een beetje terug in de schoolbanken. Maar de rest van de middag is eigenlijk wel leuk; we besteden een groot deel van de tijd met bekijken van videobeelden. De overbekende “Jos en Ger rijden die ochtend op de A58 als ze links met hoge snelheid worden gepasseerd door een donkerblauwe Golf.....”.

Gelet op mijn affiniteit met communicatie en media vraagt Jan wat ik vind van het soort programma's als ‘Wegmisbruikers’. Ik leg uit dat ik me hevig stoort aan de hypocrisie: wel hardrijders voor de camera veroordelen, maar dan natuurlijk met een spannend muzikje eronder en agenten die er niet voor terugdeinzen zelf halsbrekende toeren uit te halen. Plus het onvermijdelijke praatje van verkeersofficier en flitskoning Koos Spee, en de uitzending is weer klaar. De meeste van mijn cursuslotgenoten zijn het met me eens. Wat mijn grootste ergernis is in het verkeer? “Het gebruik van laserguns door de politie”, zeg ik gekscherend. Maar dat is natuurlijk een grapje. Want waar ik me echt aan kan ergeren zijn zondagsrijders.



[Foutlous?](#)[Gebakken peren](#)[Eerste cursusdag](#)[Tweede cursusdag](#)[Derde cursusdag](#)[colofon](#)

De middag zit er bijna op. We krijgen huiswerk mee. Informatie over remafstand en dergelijke die we uit het hoofd moeten leren, plus het invullen van een aantal vragen als: 'Waar zit mijn kwaliteit als bestuurder?', 'Wat zijn mijn triggers/allergieën?', 'Wat zijn voor mij valkuilen?'. Opgelucht verlaten we het snikhete lokaal, we zijn allemaal een beetje lacherig. Behalve Kees. "Ik ben benieuwd wat ik hier nog kan leren", bromt hij chagrijnig.

### **Tweede cursusdag**

We begroeten elkaar 's ochtends als oude vrienden. Zeker de vijf cursisten, onder wie ikzelf, die allemaal op hetzelfde punt aan de noordelijke rondweg blijken te zijn aangehouden. Zoiets scheidt een band. "Hé rotte appel", begroet Klaas mij hartelijk. "Alles goed, verkeershufter?", reageer ik. Met zijn vijven staan we aan wat we inmiddels 'het noordelijke rondwegtafeltje' zijn gaan noemen.

Wederom klokslag half tien haalt Jan ons op voor wat een interessante en meer inhoudelijke cursusdag zal worden. Allereerst worden we bevraagd over het huiswerk: de relatie tussen snelheid en stopafstand. Bijna allemaal weten we de juiste antwoorden. Jan vertelt vervolgens met verve over allerlei onderzoeksresultaten van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) en we krijgen een kennisquiz voorgeschoteld met vrij lastige vragen. Bijvoorbeeld: "Welke van de onderstaande uitspraken is niet juist? Jonge beginnende bestuurders hebben meer kans op een ongeval dan oudere, meer ervaren bestuurders, omdat:

- a) ze onvoldoende verkeersinzicht hebben;
- b) ze hun vaardigheden overschatten en gevaren onderschatten;
- c) hun hersenen nog niet volledig ontwikkeld zijn waardoor ze minder goed vooruit kunnen denken en vaker reageren zonder eerst goed na te denken;
- d) ze vaak in oudere auto's rijden die minder veilig zijn;
- d) ze minder snel kunnen reageren.

Ik antwoord b), maar dat is fout. Antwoord c) is correct. Uit onderzoek van de SWOV blijkt dat de zogeheten prefontale cortex in de hersenen pas na het 24e levensjaar dusdanig is ontwikkeld dat je goed vooruit kunt denken en eerst nadenkt voordat je reageert!

Een opmerkelijk gegeven, net als het onderzoeksresultaat van de SWOV dat maar liefst vijf procent van alle tien miljoen rijbewijshouders in Nederland in beginsel in aanmerking komt voor een cursus EMG! Dat zijn dus 500.000 weggebruikers.

[Foutlous?](#)[Gebakken peren](#)[Eerste cursusdag](#)[Tweede cursusdag](#)[Derde cursusdag](#)[colofon](#)

Met z'n allen luisteren we geboeid naar deze en andere informatie die in elk geval voor mij wel degelijk werkt als eye-opener. Jan vertelt over het verband tussen gewoonten en verslavingen en we moeten voor onszelf een Plan van Aanpak schrijven. Hoe doorbreek ik mijn gewoonte om te hard te rijden? Minder haast en stress, eerder weg van huis. Maar ik blijf erbij dat je niet alleen moet straffen, maar ook belonen. Net als het puntensysteem in Frankrijk. Jan lijkt het met me eens, maar hij moet zich houden aan de richtlijnen van de cursus en zijn persoonlijke mening is dus minder belangrijk.

Het middagdeel is luchtiger: we storten ons op de zogeheten carousel. Jan formeert drie groepjes met elk een 'leider'. Toeval of niet, maar de 'oudere jongeren' Klaas, Jerome en mijn persoon worden daartoe aangewezen. De leiders moeten hun ernstigste verkeersfout op papier zetten en vervolgens mag een ander groepje daarop reageren. De sfeer is deels ontspannen, deels serieus. Ik vertel hoe ik op mijn achttiende (drie weken na het halen van mijn rijbewijs) crashte met de auto van mijn vader. Te hard gereden op een grindweg, maar gelukkig alleen blikshade. Jerome vertelt hoe hij jaren geleden op een bevroren wegdek in Oostenrijk bijna door de vangrail schoot, het talud af. De groepjes mogen elkaar ook adviezen aan de hand doen om in de toekomst dit soort ongelukken te voorkomen. Jerome suggereert bij wijze van grap dat ik ter plekke mijn rijbewijs moet inleveren! Ik reageer met de opmerking dat hij beter zijn vrouw kan laten rijden, of anders zijn vriendin. Dag twee zit er op, only one to go!

### **Derde cursusdag**

Er overkomt me iets vreemds. Ik sta een kwartiertje eerder op en rijd op m'n dooie gemak richting Hilvarenbeek. "Zou dat nou door die cursus komen?", vraag ik me af. We zijn met negen man, Seyhan blijkt te zijn afgehaakt. Om vier uur vanmiddag begint een kwartfinale van het WK voetbal, dus we drukken Jan met z'n allen op het hart vooral op tijd te eindigen. Hij doet geen toezeggingen, maar 's middags zal blijken dat we eerder klaar zijn dan was voorzien!



[Foutlous?](#)[Gebakken peren](#)[Eerste cursusdag](#)[Tweede cursusdag](#)[Derde cursusdag](#)[colofon](#)

Plagerig maken enkele cursisten gewag van het bericht dat de dienstauto van de Minister van Buitenlandse Zaken enkele dagen geleden op de snelweg de toegestane snelheid met zestig kilometer heeft overschreden. Of de bewindsman nu ook op cursus moet? Leuk geprobeerd, maar het antwoord van Jan weet ik te voorspellen: kijk naar je eigen handelen, niet naar wat een ander doet.

‘De toekomst: voornemens, valkuilen en daden’, zo luidt het motto van vandaag. Aan de hand van zogeheten verandercircels legt Jan uit dat het veranderen van gedrag verloopt in stappen. Voor mezelf concludeer ik dat ik de fasen van ‘voorbeschouwing’, ‘overpeinzing’ en ‘beslissing’ inmiddels ben gepasseerd. Ik zit zelfs misschien wel in het proces van ‘actieve verandering’! Ik neem immers meer ruimte voor reistijd en volgens mij rijd ik ook rustiger. Hoe zou dat met de anderen zijn?

We moeten onze mening over elkaar op papier zetten. Zenuwpees Dwight blijkt na drie cursusdagen wel degelijk het licht te hebben gezien. Inmiddels heeft hij een vaste baan en een vaste vriendin, twee factoren die meer structuur aanbrengen in zijn manier van leven. Bovendien heeft zijn vader laten weten niet meer klakkeloos alle boetes te betalen. Kees is en blijft cynisch en beweert niets te hebben geleerd. Maar het meest onverwachte verhaal komt van Faissel. Zijn vriendin is in verwachting en de snelle Mercedes heeft hij verruild voor een meer gezinsfähig vervoermiddel. Bovendien is-ie van plan om de discipline die hij kan opbrengen voor de sport, in dezelfde mate toe te passen op zijn gedrag in het verkeer. Ook in de auto is hij dus voortaan een echte prof. Rustig rijden is cool, ja: zelfs stoer! De rest van de groep knikt, het klopt. Dit relaas van Faissel lijkt de enkeling die nog twijfelde alsnog over de streep te trekken.

Tevreden kijkt Jan in het rond. We waren een kritische, maar open groep. Binnen enkele dagen zullen we van het CBR per brief te horen krijgen dat we voor de cursus zijn geslaagd. Laatste opdracht: schrijf een brief aan jezelf, die over drie maanden via de post bij je op de deurmat valt. Dan kun je zien of je in die periode aan je eigen afspraken hebt gehouden. Maar die brief hoeft ik tegen die tijd echt niet meer te lezen. Daarvoor heb ik inmiddels te veel gehoord, gezien en betaald. Het was tenslotte toch mijn boete!

**Voor meer informatie:**

Divisie Rijgeschiktheid  
Postbus 3012  
2280 GA Rijswijk  
Tel 0900 0210  
[www.cbr.nl](http://www.cbr.nl)